

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE MIASTA I GMINY TYKOCIN ZA 2020 ROK

kwiecień 2021

I. Cel przygotowania Analizy z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Od 1 lipca 2013 roku obowiązuje *nowy system* gospodarki odpadami komunalnymi, który nałożył na Gminę obowiązek odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę. Głównym celem znowelizowanej ustawy jest ograniczenie składowania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych (papieru, szkła, tworzyw sztucznych, metali), zmniejszenie ilości dzikich wysypisk oraz spalania odpadów w domowych kotłowniach.

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta i Gminy Tykocin za rok 2020 została sporządzona w celu realizacji zobowiązań nałożonych na organ wykonawczy gminy przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Analiza ta ma zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne gminy w zakresie możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania, a także potrzeb inwestycyjnych, kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie, a także ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy. Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

II. Podstawa prawna sporządzenia Analizy z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Podstawą prawną analizy jest art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 1439, ze zm.).

Niniejsza analiza, ze względu na wymogi ustawowe, pokrywa się w pewnym stopniu z rocznym Sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzanym przez gminę, zgodnie z art. 9q ust. 1 i 3 cytowanej ustawy.

III. Wstęp

Gmina Tykocin jest gminą miejsko-wiejską i zajmuje powierzchnię 207,3 km². Położona jest w granicach województwa podlaskiego w powiecie białostockim, na zachód od Białegostoku.

Gmina Tykocin liczy 6194 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2020 r.). Deklaracji na odbiór odpadów jest złożonych znacznie mniej, a różnica w podanej liczbie mieszkańców wynika m.in. z tego, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania. Analogiczna sytuacja

występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem Gminy. Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzenie ich ze stanem faktycznym.

III. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie.

- a) Ustawa o odpadach (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 797, ze zm.),
- b) Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 1439, ze zm.),
- c) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 10),
- d) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2167),
- e) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412),
- f) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 2028).
- g) Uchwały Rady Miejskiej w Tykocinie.

IV. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Miasta i Gminy Tykocin.

W związku z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Gmina Tykocin zorganizowała kolejny przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy oraz z nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne położonych w granicach administracyjnych Gminy Tykocin. Firmą wyłonioną w przetargu z którą podpisano umowę jest firma MPO Sp. z o.o., ul. 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok.

Rada Miejska w Tykocinie uchwałą Nr XVII/94/2019 Rady Miejskiej w Tykocinie z dnia 27 listopada 2019 r. ustaliła szczegółowy sposób i zakres świadczenia w/w usług. Ustalono, iż odpady komunalne będą odbierane z następującą częstotliwością:

1. Z obszarów zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej:

- 1. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, stanowiące pozostałości z prowadzonej selektywnej zbiórki - częstotliwość załadunku i wywozu - 1 raz na miesiąc, z tym że w okresie od kwietnia do października 1 raz na 2 tygodnie,
- 2) zbierane selektywnie odpady komunalne: papier – frakcje odpadów w skład której wchodzi papier, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury, szkło - frakcje odpadów w skład której wchodzi szkło, w tym odpady opakowaniowe ze szkła, metale i

tworzywa sztuczne – frakcje w skład których wchodzi odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych, oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe – 1 raz w miesiącu.

3) bioodpady stanowiące odpady komunalne – 1 raz w miesiącu, z tym że w okresie od kwietnia do października częstotliwość odbierania 1 raz na 2 tygodnie,

4) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe – w formie tzw. „wystawek”, raz do roku, zgodnie z harmonogramem odbioru.

2. Z obszarów zabudowy wielorodzinnej:

1) Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, stanowiące pozostałości z prowadzonej selektywnej zbiórki - częstotliwość załadunku i wywozu 1 raz w miesiącu, z tym że w okresie od kwietnia do października częstotliwość odbierania z 1 raz na tydzień,

2) zbierane selektywnie odpady komunalne: papier – frakcje odpadów w skład której wchodzi odpady z papieru, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury, szkło - frakcje odpadów w skład której wchodzi odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła, metale i tworzywa sztuczne – frakcje w skład których wchodzi odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych, oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe – 1 raz w miesiącu,

3) bioodpady stanowiące odpady komunalne - 1 raz w miesiącu, z tym że w okresie od kwietnia do października częstotliwość odbierania 1 raz na tydzień,

4) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe – w formie tzw. „wystawek”, raz do roku, zgodnie z harmonogramem odbioru.

3. Nieruchomości niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne:

1) Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, stanowiące pozostałości z prowadzonej selektywnej zbiórki- częstotliwość załadunku i wywozu – 1 raz w miesiącu, w okresie od kwietnia do października częstotliwość odbierania – 1 raz na 2 tygodnie,

2) zbierane selektywnie odpady komunalne: papier – frakcje odpadów w skład której wchodzi odpady z papieru, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury, szkło - frakcje odpadów w skład której wchodzi odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła, metale i tworzywa sztuczne – frakcje w skład których wchodzi odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych, oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe – 1 raz na miesiąc,

3) bioodpady stanowiące odpady komunalne - 1 raz w miesiącu, z tym że w okresie od kwietnia do października częstotliwość odbierania – 1 raz na 2 tygodnie.

Na terenie Gminy Tykocin funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do którego właściciele nieruchomości w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2020 r. mogli dostarczyć następujące frakcje odpadów komunalnych:

- 1) papier – frakcje odpadów w skład której wchodzi odpady z papieru, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury,
- 2) metale i tworzywa sztuczne – frakcje w skład których wchodzi odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych, oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- 3) szkło - frakcje odpadów w skład której wchodzi odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła,
- 4) odpady niebezpieczne,
- 5) przeterminowane leki i chemikalia,
- 6) odpady niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki,
- 7) zużyte baterie i akumulatory,
- 8) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- 9) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- 10) zużyte opony,
- 11) wydzielone z bioodpadów stanowiących odpady komunalne odpady stanowiące części roślin pochodzących z pielęgnacji drzew i krzewów, terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy,
- 12) odpady budowlane i rozbiórkowe.

PSZOK znajduje się w Tykocinie (na działce o numerze ewidencyjnym 1396 położonej przy ul. Holendry) i świadczy usługi 1 dzień w tygodniu od 8.00 do 15.00 przez 7 godzin oraz dodatkowo według dni zadeklarowanych przez Wykonawcę wyłonionego w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

V. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie Gminy Tykocin nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zgodnie z zawartą umową przetargową na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz z nieruchomości niezamieszkałych zgodnie z zawartą umową z przedsiębiorcą, przekazywane były do Zakładu w Czerwonym Borze.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W 2020 r. nie zrealizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

VI. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Miasta i Gminy Tykocin oraz osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych.

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych (wyselekcjonowanych) odpadów	Masa odebranych odpadów
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	8,36 Mg
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	5,48 Mg
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	101,98 Mg
20 01 02	Szkło	27,41 Mg
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	94,56 Mg
15 01 07	Opakowania ze szkła	73,88 Mg
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1169,44 Mg
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	24,12 Mg
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	62,70 Mg
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	0,69 Mg
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03.	2,20 Mg

Ilość odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	1,12 Mg

20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 i 20 01 35	4,32 Mg
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	40,22 Mg
15 01 07	Opakowania ze szkła	0,70 Mg
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	85,18 Mg
17 01 82	Inne niewymienione odpady	1,62 Mg

Osiągnięte poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia.

- a) Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych – 50,24 %,
- b) Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne – 100 %,
- c) Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – 20,57 %.

VII. Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Usługa pn.: „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy oraz z nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne położonych w granicach administracyjnych Gminy Tykocin” jest usługą powtarzającą się okresowo. Wartość zamówienia udzielonego w 2020 roku wyniosła 1 426 479,46 zł.

VIII. Stawki i opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi.

1. Stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2020 r. kształtowały się następująco:

- a) Miesięczne stawki opłat za odpady niesegregowane:
 - Gospodarstwo domowe 1 osobowe - 18,00 zł;
 - Gospodarstwo domowe 2 osobowe - 36,00 zł;
 - Gospodarstwo domowe 3 osobowe - 54,00 zł;
 - Gospodarstwo domowe 4 osobowe - 72,00 zł;
 - Gospodarstwo domowe 5 osób i więcej - 90,00 zł;
- b) Miesięczne stawki opłat za odpady segregowane:
 - Gospodarstwo domowe 1 osobowe - 12,00 zł;
 - Gospodarstwo domowe 2 osobowe - 24,00 zł;
 - Gospodarstwo domowe 3 osobowe - 36,00 zł;

- Gospodarstwo domowe 4 osobowe - 48,00 zł;
- Gospodarstwo domowe 5 osób i więcej - 60,00 zł.

2. *Stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od 1 października 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. kształtowały się następująco:*

c) Miesięczne stawki opłat za odpady niesegregowane:

- Gospodarstwo domowe 1 osobowe - 60,00 zł;
- Gospodarstwo domowe 2 osobowe - 120,00 zł;
- Gospodarstwo domowe 3 osobowe - 180,00 zł;
- Gospodarstwo domowe 4 osobowe - 240,00 zł;
- Gospodarstwo domowe 5 osób i więcej - 300,00 zł;

d) Miesięczne stawki opłat za odpady segregowane:

- Gospodarstwo domowe 1 osobowe - 20,00 zł;
- Gospodarstwo domowe 2 osobowe - 40,00 zł;
- Gospodarstwo domowe 3 osobowe - 60,00 zł;
- Gospodarstwo domowe 4 osobowe - 80,00 zł;
- Gospodarstwo domowe 5 osób i więcej - 100,00 zł.

Zwolniono w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi którzy zadeklarowali kompostowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych, w wysokości 1,00 zł miesięcznie na jednego mieszkańca na danej nieruchomości natomiast w przypadku gospodarstwa domowego 5 osobowego i większego przysługiwało maksymalnie 5,00 zł.

W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy spóźniają się z wnoszeniem opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wysyłane są upomnienia oraz tytuły wykonawcze kierowane do urzędu skarbowego.

Przyczyną wzrostu cen w 2020 r. była konieczność zapewnienia samobilansowania się systemu gospodarki odpadami w gminie, co wynika z przepisów prawa. Wysokość ponoszonych przez mieszkańców opłat musi być zatem ustalona na poziomie, który zabezpieczy pokrycie kosztów funkcjonowania systemu. Zgodnie z art. 6r. ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 1439 z późn. zm.) z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina powinna pokryć koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi: odbiór, transport, zbieranie, odzysk oraz unieszkodliwianie odpadów komunalnych, utrzymanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługę administracyjną oraz edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. Środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Przeprowadzona analiza finansowa i kalkulacja opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wykazała, że dochody budżetu gminy w oparciu o stawki obowiązujące były niewystarczające do pokrycia kosztów funkcjonowania systemu. W celu zbilansowania się systemu niezbędna była podwyżka opłat, co miało bezpośredni związek ze zmianami prawa, wzrostem ilości odpadów odbieranych od mieszkańców, wzrostem cen usług firm wywożących śmieci, wzrostem opłat środowiskowych, cen paliw oraz wzrostem płac minimalnych.

IX. Kontrole oraz przypadki właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 u.c.p.g., w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 u.c.p.g.

W 2020 r. system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Tykocin obejmował nieruchomości zamieszkałe oraz niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne. W przypadku ujawnienia braku złożenia przez właściciela nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi lub jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie, że właściciel nieruchomości usuwa odpady komunalne w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami, Burmistrz Tykocina wszczyna postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie. W 2020 r. prowadzono weryfikację ilości osób zamieszkujących nieruchomości położone w Gminie Tykocin i w razie wykrycia rozbieżności wzywano właściciela danej nieruchomości do złożenia wyjaśnień lub korekty deklaracji. Niniejsza weryfikacja prowadzona jest na bieżąco również w roku 2021.

X. Wnioski z przeprowadzonej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Tykocin za 2020 rok została opracowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Opracowanie to przygotowano zgodnie z zapisami art. 9tb ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 1439, ze zm.). W 2020 r. odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od mieszkańców Gminy Tykocin zajmowała się firma MPO Sp. z o.o., ul. 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok.

Z roku na rok obserwuje się wzrost strumienia odpadów komunalnych z Gminy Tykocin w skali roku. W związku z tym, należy przykładąć dużą uwagę do jakości segregacji odpadów, prowadzonej przez mieszkańców gminy, w celu utrzymania wysokiego poziomu recyklingu odpadów pochodzących z Gminy Tykocin i dążenia do jego wzrostu. Ponadto, jednym z najważniejszych zadań dla Gminy Tykocin jest dalsze podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz ich selektywnego zbierania, aby prowadzić do ciągłego wzrostu efektywności gospodarki odpadami.

Zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, polityka krajowa i unijna są ukierunkowane na wzrost poziomu ochrony środowiska naturalnego. Należy pamiętać, że to od każdego z mieszkańców zależy

jak wygląda środowisko wokół niego. Poprzez odpowiednie postępowanie z odpadami komunalnymi przyczyniamy się do poprawy estetyki najbliższego otoczenia, a także ochrony środowiska naturalnego w skali globalnej. Każdy z mieszkańców odgrywa niezwykle istotną rolę w systemie gospodarki odpadami komunalnymi, ponieważ segregacja odpadów „u źródła” stanowi kluczowy element sprawnego działania systemu. Segregacja odpadów pozwala na odzysk surowców wtórnych, który bezpośrednio wpływa na ograniczenie zużycia surowców naturalnych oraz redukcję ilości powstających odpadów. Nie możemy pozwolić, aby nasze śmieci zanieczyszczały otaczający nas świat.

BURMISTRZ
Mariusz Dudziński

